

בעניין:

1. קוטינה ת.ז. מירושלים
2. א. ג. ת.ז. מנצרת
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר, ע"ר ע"י ב"כ עוה"ד יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או מנאל חזאן (מ.ר. 28878) ו/או עדי לנדאו (מ.ר. 29189) ו/או לינה אבו-מוך זועבי (מ.ר. 33775) ו/או שירין בטשון (מ.ר. 32737) מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל: 6283555-02; פקס: 6276317-02

העותרים

- נ ג ד -

מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה

המשיב

עתירה לצו על-תנאי

מוגשת בזאת עתירה לצו על-תנאי, המופנה אל המשיב והמורה לו לנמק (אם רצונו בכך):

1. מדוע לא יאפשר לעותרות 1 ו-2 (להלן: "העותרות") להיכנס לרצועת עזה, לבקר שם את אביהן החולה, בן השבעים ותשע, שהתאלמן לפני חודשיים ושאותו (דודתן) נפטרה אמש, ועמן בן-זוגה של העותרת 1 וילדיהן; ומדוע לא יאפשר להן לעשות כן במהלך חג הקרבן החל כעת.
2. מדוע לא יאפשר לישראלים לבקר את קרובי משפחותיהם המתגוררים בשטחי רצועת עזה שבניהול הרשות הפלסטינית – בהעדר מניעה אישית בעניינם.
3. כסעד חילופי לסעד (2): מדוע לא יאפשר לישראלים לבקר את קרובי משפחותיהם המתגוררים בשטחי רצועת עזה שבניהול הרשות הפלסטינית, בהעדר מניעה בעניינם, בתקופת חג הקורבן החל כעת.

ואלו נימוקי העתירה

1. רבי טרפון היתה לו אם זקנה. כל פעם שהייתה רוצה לעלות למיטה, גחן לה ועלתה עליו. בא ונשתבח בבית-המדרש. אמרו לו: עדיין לא הגעת לחצי כיבוד. כלום זרקה ארנקי לים ולא הכלמת? (קידושין ל"א). זוהי מצוות כיבוד הורים וזה ערכה.

אב קשיש יש לעותרות, הסובלת ממחלות כרוניות קשות. הוא תושבת רצועת עזה. המשיב אינו רואה ברצונן של בנותיו לבקרו עילה מספקת להתיר את כניסתן לרצועה אף לעת החג.

ואלו הדברים בפרוטרוט:

2. העותרות היו בעבר תושבות רצועת עזה, שם נולדו וגדלו.
העותרת 1, ילידת 1959, נשואה לתושב ישראל משנת 1981, וקיבלה מעמד של תושבת ישראל במסגרת איחוד משפחות. העותרת 1 היא אם לשלושה ילדים ועובדת כעוזרת מורה בעיריית ירושלים.
העותרת 2, ילידת 1953, נשואה לתושב נצרת וחיה שם מאז נישואיה בשנת 1977. היא אזרחית המדינה. לעותרת 2 שישה ילדים והיא עקרת בית.
3. אביהן של העותרות ממשיך לחיות ברצועת עזה. הוא בן שבעים ותשע. הוא סובל מבעיות לב, מקוצר נשימה ומכאבים בחזה. לקשיש קושי רב בדיבור עקב שבץ שעבר.
אישור רפואי בעניין אביהן של העותרות מצורף כנספח ע'1.
בתאריך 1.2.2004 נפטרה בעזה אחותו של הקשיש, דודתן של העותרות, נסמאן.
4. **העותרת 3**, המוקד להגנת הפרט, היא עמותה לזכויות אדם, שמושבה בירושלים, והעוסקת, בין היתר בענייניהם של ישראלים המבקשים לבקר קרובי משפחה בשטחי רצועת עזה שבשליטת הרשות הפלסטינית.
5. **המשיב** מחזיק ברצועת עזה בהחזקה לוחמתית, ונושא בזכויות ובחובות הנובעות מכך. המשיב הוציא בשנת 1994 צו, המונע כניסת ישראלים לאותם חלקים ברצועת עזה שבניהול הרשות הפלסטינית. במשך השנים הידק המשיב יותר ויותר את האיסור על כניסת ישראלים לשטחים אלו, עד שהיום הוא כמעט אבסולוטי.

הביקור הקודם ופטירת האם

6. בתאריך 23.11.2003 פנה המוקד להגנת הפרט למשיב, באמצעות מת"ק עזה, בפניה בהולה להתיר את כניסת העותרות לרצועת עזה לראות את אמן שהיתה אז על ערש דווי. העותרות לא ראו את אמן מאז אוגוסט 2000, וזאת בשל מדיניות המשיב שמונע כמעט באופן מוחלט ביקורי ישראלים ברצועת עזה.
הפניה בהולה מתאריך 23.11.2003 מצורפת כנספח ע'2.
7. הבקשה לא נענתה.

8. עם זאת, ימים ספורים לאחר מכן, חל החג המוסלמי עיד אלפיטר. לראשונה מאז תחילת האינתיפאדה הנוכחית (למעט ביקורים שהותרו ביום הראשון של החג בשנת 2000), התיר המשיב כניסת ישראלים לשטחי הרצועה שבשליטה פלסטינית. ההיתר הוגבל לישראלים שיש להם קרובים מדרגה ראשונה ברצועה ולמשפחתם הגרעינית.

9. העותרות ניצלו את ההיתר ונכנסו לרצועת עזה. הן זכו לפגוש את אמם בחיים. מחצית השעה לאחר שראתה את בנותיה הלכה האם לבית עולמה. העותרות השתתפו בלוויה, ולאחר שהמשיב סירב להאריך את ההיתרים שבידיהן יותר מאשר ליומיים נוספים מתקופת האבל חזרו לישראל.

הבקשה הנוכחית

10. בתאריך 25.1.2004 פנה המוקד להגנת הפרט למשיב, באמצעות "משרד ישראלים" בבקשה דחופה לאפשר את כניסת העותרות לרצועת עזה בחג הקורבן, כדי שיוכלו לבקר את אביהן האלמן והחולה ולהיות לצדו בימי החג. הבקשה התייחסה גם לבן-זוגה של העותרת 1 ולילדיה ו, ולבתה של העותרת 2 - , שלושתם נכדיו של הקשיש.

הבקשה מ-25.1.2004 מצורפת כנספח ע'3.

11. בתאריך 1.2.2004 נמסר ממשרד ישראלים, כי לא יטפלו בבקשה, גם אם היא חריגה, שכן הוטל על הרצועה סגר מוחלט בשל הפיגוע שבוצע בירושלים: ניתן יהיה לטפל בבקשה לאחר החג. כרגיל ב"משרד ישראלים" ניתנה התשובה על-פה בלבד. מאוחר יותר, נמסר ממשרד ישראלים שהבקשה תטופל – אולם נכון ליום השני של החג טרם נמסרה תשובה.

12. ב-1.2.2004 גם הגיעה לעותרות בשורת האויב על מות דודתן.

פניות המוקד להגנת הפרט לעניין ביקורי חג

13. בתאריך 22.1.2004 פנה המוקד להגנת הפרט אל המשיב, באמצעות סגן היועמ"ש שלו, בבקשה לאפשר בחג הקרבן ביקורי חג של תושבי ישראל אצל קרוביהם המתגוררים בשטח שבניהול הרשות הפלסטינית ברצועת עזה.

העתקי הפניה נשלחו למתאם הפעולות בשטחים, לענף הדין הבינלאומי בפרקליטות הצבאית ולמחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה.

הפניה מ-22.1.2004 מצורפת כנספח ע'4.

14. במהלך השבוע שעבר נמסר למוקד להגנת הפרט, כי התגבשו קריטריונים שיאפשרו ביקורי ישראלים אצל קרוביהם ברצועה במהלך החג. לבסוף אף נמסר, כי שר הביטחון אישר קיומם של ביקורים כאמור.

15. בתאריך 27.1.2004 פנה המוקד להגנת הפרט למשיב, באמצעות היועמ"ש שלו, בבקשה להרחיב את הקריטריונים או (לכל הפחות) לדון פרטנית בפניות בענייניהם של מי שאינם נופלים בגדר הקריטריונים.

הפניה מ-27.1.2004 מצורפת כנספח ע'5.

16. בתאריך 29.1.2004 בוצע פיגוע בירושלים. על-פי מה שפורסם, את הפיגוע ביצע תושב השטחים מנפת בית-לחם.

17. בתאריך 1.2.2004 התברר למוקד להגנת הפרט, כי המשיב חזר בו מכוונתו להתיר ביקורי חג ברצועת עזה. הסיבה שניתנה לכך: הפיגוע בירושלים. עוד נאמר לח"מ, כי מדובר ב"החלטה מדינית" שניתנה על-ידי שר הביטחון.

18. מאות ישראלים, שקרוביהם חיים ברצועת עזה, הגיעו אתמול למחסום ארז בתקווה להיפגש עם יקיריהם ברצועה. המשיב מנע את כניסתם.

19. לאורך כל היום, בתאריך 1.2.2004, עמד המוקד להגנת הפרט במגע עם הגורמים הרלוונטיים – אך ללא הואיל.

מצורפים לעתירה:

מכתבו של הח"מ מ-1.2.2004 למחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה (עם העתק ליועמ"ש של המשיב) – מסומן כנספח ע'6;

מכתבו של הח"מ מ-1.2.2004 למתאם הפעולות בשטחים (עם העתק לענף דין בינלאומי בפרקליטות הצבאית) – מסומן כנספח ע'7;

מכתבו של הח"מ מ-1.2.2004 לשר הביטחון (עם העתקים לעוזריו ולמחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה) – מסומן כנספח ע'8.

20. בשעה 15:00 בצהרי ה-1.2.2004 יידע הח"מ את מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה על כוונתו להגיש עתירה לבג"ץ בנושא.

21. בשעות אחר-הצהרים נמסר לב"כ העותרים, ששר הביטחון שינה את החלטתו בעקבות התערבות ח"כ גלאון – אך בפועל דבר לא השתנה, ואף אחד מהגורמים עמם עמד הח"מ בקשר לא ידע על שינוי כאמור.

מעט על מדיניות המשיב בנושא כניסת ישראלים לשטחים שבניהול הרש"פ

22. כאמור לעיל, מונע המשיב כניסת ישראלים לשטחי רצועת עזה שבשליטה פלסטינית, ומדיניותו העדכנית היא למנוע כל ביקור כזה, למעט מקרים בודדים המתוארים כ"מקרים הומניטריים ביותר". בסוף חודש נובמבר 2003, לאחר שלוש שנים בהן לא אפשר המשיב ביקורי חג ברצועה, התיר המשיב ביקורי קרובים ברצועה לרגל עיד אלפיטר.

23. על-פי הניסיון המצטבר של המוקד להגנת הפרט, המשיב מאשר אך ורק בקשות של בני-זוג של תושבי הרצועה ושל ילדיהם, המבקשים לבקר את בן הזוג תושב הרצועה או שחיים אתו שם. בקשות של קרובים אחרים מאושרות אך ורק כאשר קרוב משפחה מדרגה ראשונה מצוי במצב רפואי קריטי, שמגובה במסמך רפואי עדכני, או לצורך לוויה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה. גם במצבים אלו אין מתירים, ככלל, כניסת קרוב מדרגה שנייה (כגון, נכד של התושב החולה או אשתו של אותו קרוב מדרגה ראשונה שהותר לו להגיע ללוויה). במקרים בודדים מצליח המוקד להגנת הפרט להסדיר כניסת בני משפחה גם לאירועים משפחתיים מיוחדים נוספים.

24. להמחשת הדברים מצורפת התכתבות בין המוקד להגנת הפרט לבין פרקליטות המדינה בעניין שתי משפחות, שביקשו להיכנס לרצועת עזה לרגל חתונה במשפחתם.

25. המכתב הראשון הוא בעניין משפחת אבו-סרייה מירושלים, שביקשה לבקר בעזה כדי להשתתף בחתונת בן אחיה של אם המשפחה, שהיא ילידת עזה וקיבלה מעמד של תושבת ירושלים בעקבות הליך של איחוד משפחות. כותב הח"מ:

מזה זמן רב מחזיק מת"ק ארז בקריטריונים מחמירים ועלומים לפיהם בוחנים בקשות לכניסת אזרחים ותושבים ישראלים לרצועת עזה. קריטריונים אלו מוגדרים ע"י חיילי המת"ק כמאפשרים כניסה רק במקרים "הומניטריים ביותר"... לעתים רק מלאך המוות מחזיק בידו את מפתח הכניסה לרצועה (ובלבד שהנפטר הוא קרוב משפחה מדרגה ראשונה)...

כיבוד חיי המשפחה ומנהגי התרבות והדת – חובה המוטלת על הרשויות ועל מפקד השטח - אינו מסתכם במתן האפשרות למגע בין איש לאשתו (שאף הוא נמנע לעתים). הוא מחייב לאפשר נוכחות בשמחות משפחתיות, ושלא לקרוע את המרקם החי של קשר בין סבים ונכדים, דודים ואחיניים, בני-דודים, מחותנים, גיסים, אחים, אחיות... למותר לציין, שהמציאות הגאו-פוליטית והשנים הארוכות של רציפות וחופש תנועה בין הרצועה לבין ישראל פיתחו והעמיקו את הרקמה החיה הזו, כמו במקרה של מרשתנו, שהיא ילידת הרצועה ומחותנת בתחום ישראל...

העתק המכתב, מתאריך 2.10.2003, מצורף ומסומן ע'9.

המכתב לא נענה לגופו ומועד החתונה חלף, מבלי שהמשפחה השתתפה בה.

26. במכתבו השני של הח"מ, שב ב"כ העותרים והעלה בפני מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה את בעיית הנהלים המחמירים והמגבילים של המשיב במה שנוגע לביקורי משפחה של ישראלים את קרוביהם בעזה. ב"כ העותרים העלה במכתבו את עניינה של משפחה אחרת, שאף היא ביקשה להגיע לרצועת עזה לחגיגת נישואין. במקרה זה המבקש היה תושב הגדה המערבית, המחזיק בתעודת תושב ארעי בישראל במסגרת הליך של איחוד משפחות.

העתק המכתב, מתאריך 15.10.2003, מצורף ומסומן ע'10.

27. במקרה זה התערבו פרקליטות המדינה וענף הדין הבינלאומי בפרקליטות הצבאית. כניסתו של המבקש לרצועת עזה אושרה באופן חריג, וזאת בהתחשב בכך שהוא תושב הרצועה, בנוסף להיותו מחזיק תושבות ישראלית ארעית. בנוסף אושר באופן חריג שאשת המבקש תתלווה אליו – וזאת משום שהוא נכה היושב בכיסא גלגלים ולכן חייב בעזרה צמודה. לא אושרה כניסת ילדיהם (הקטינים) של בני הזוג.

28. האישור המוגבל והחריג ממחיש עד כמה צר הפתח שהותיר המשיב בכניסת ישראלים לשטחי עזה שבשליטת הרשות הפלסטינית. הטיפול במקרה העלה שוב גם את הפגמים שבמדיניות המשיב. וכך כתב הח"מ למנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה בעקבות המקרה:

משיחה שניהלתי, לעניין תורק, עם חייל מענף הדין הבינלאומי בפרקליטות הצבאית עלה: מניעת כניסתו של מרשי הייתה משום שלא עמד ב"קריטריונים". ה"קריטריונים" לא פורסמו מעולם, ולא יימסרו לי. הם ידועים לאנשים מסוימים, אך לא ניתן לומר לי למי. מקבלי ההחלטות יודעים אותם.

מי שאינו עומד בקריטריונים, אין בודקים את מקרהו פרטנית (מבחינת הסיכון לשלומו עקב הכניסה או הסכנה הביטחונית הנשקפת מכניסתו), וכך, למשל, לא הייתה בדיקה פרטנית בעניין מרשי עד לאחר הפניה בקדם בג"ץ.

המדיניות הכללית היא שהכניסה לעזה היא מסוכנת עבור ישראלים. הוא לא יכול היה למסור לי, אבל, מה היסוד העובדתי לטענה זו. שאלתי אם ידוע לו מקרה אחד של ערבי ישראלי שנפגע בעזה על-שום היותו ישראלי. הוא לא יכול היה להאיר את עיניי – ואולי תוכלו אתם. בכל מקרה, הלוא ברור שישראלי שנכנס לשטחי גוש קטיף ברצועה (למשל) מצוי בסכנה גדולה בהרבה בהיותו ישראלי – אך אין מונעים את כניסתו.

העתק המכתב, מתאריך 23.10.2003, מצורף ומסומן ע'11.

29. נושא מדיניותו של המשיב בעניין כניסת ישראלים לביקורים משפחתיים ברצועת עזה תלוי ועומד בפני בית-משפט נכבד זה במסגרת בג"ץ 10043/03 אבאגיאן ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה. העתירה הוגשה בעקבות סירובו של המשיב להתיר לעותר שם לבקר את אמו המבוגרת והחולה ברצועת עזה. בעקבות העתירה התיר המשיב את ביקור העותר ההוא ברצועת עזה, אולם לא שינה את מדיניותו.

30. בחודש נובמבר האחרון התיר המשיב את כניסתם של ישראלים לרצועת עזה, לרגל החג המוסלמי עיד אלפיטר. הותרה הכניסה של ישראלים שיש להם קרוב משפחה מדרגה ראשונה (הורים, אחים ובנים) ברצועת עזה, יחד עם בני-זוגם וילדיהם.

במסגרת ביקורי החג נכנסו לרצועת עזה כ-5,000 ישראלים, מבלי שנגרמה פגיעה כלשהי בהם או בביטחון המדינה.

הטיעון המשפטי

חוסר תכליתיות, פטרנליזם פסול והעדר תשתית עובדתית

31. לטענת המשיב, מניעת כניסתם של ישראלים לשטחי הרשות הפלסטינית נובעת מדאגתו של המשיב שמא יאוונה להם רע מידי הפלסטינים. זוהי העמדה שהציג המשיב בבג"ץ 9293/01 ברקה ואח' נ' שר הביטחון ואח' (פ"ד נו(2) 509). באותו עניין קבע בית-המשפט כי הסכנה לעותרים באותו עניין, לא הייתה אך ורק בגדר סכנה אישית (שהגבלת תנועתם בשלה תהווה אקט פטרנליסטי):

אם ייפגע מי מן העותרים – שהם חברי כנסת – עלול להיגרם נזק רב למדינה. כך, לא רק בנזק שייגרם לעותרים עצמם – שעלול להיות ממשי וחמור – אלא גם בנזק לביטחון המדינה עצמה. במובן זה, הסכמתם של העותרים ליטול על עצמם את הסיכון אינה מועילה ואינה מורידה. (שם בע' 515).

שיקול מרכזי שהוביל באותו עניין למסקנה שיש חשש שהעותרים ייפגעו היה היותם חברי-כנסת:

דווקא היות העותרים חברי-כנסת היא העומדת ביסוד הסיכון הביטחוני הכרוך בכניסתם לשטחי הרשות הפלשתינאית. (שם בע' 516).

בית-המשפט אף ציין, כי בידי הרשויות מידע אודות כוונה לפגוע באישי ציבור ישראלים.

32. שונה מזה עניינן של העותרות. העותרות הן בנות הלאום הפלסטיני, ילידות עזה, גרו בעזה שנים ארוכות, ויש להן בני משפחה ומכרים ברצועת עזה. הן אינן ממלאות תפקיד רשמי כלשהו בממשל הישראלי, ואינן יעד סביר לפעולה המכוונת נגד ישראל. מאחר שלפגיעה היפותטית בהן אין השלכה על ביטחון המדינה עצמה, אין גם מקום ליחס פטרנליסטי של הגנה עליהן חרף רצונן.

33. כך גם בנוגע לישראלים אחרים שיש להם קרובי משפחה ברצועת עזה. לעותרים לא ידוע אף על מקרה אחד בו ישראלי, בן ללאום הערבי הפלסטיני, שהגיע לרצועת עזה לצורך ביקור משפחה, הותקף על שום היותו מחזיק תעודת זהות ישראלית. גם המשיב לא הציג עד היום אפילו דוגמה אחת למקרה כזה. המידע שהוזכר בבג"ץ 9232/01 הנ"ל התייחס אך ורק לפגיעה באישי ציבור ישראלים, ולא באזרחים מן השורה.

34. אם למשיב חשש כן בדבר סכנה כלשהי לעותרות, או לבני משפחה אחרים של תושבי הרצועה, אם ייכנסו לרצועה, הרי שזהו חשש ספקולטיבי לחלוטין, מופרך על-ידי המציאות, ושמבסס התנהגות פטרנליסטית מובהקת.

ביקור המשפחה של אלפי ישראלים ברצועת עזה רק לפני כחודשיים, אף הוא מוכיח עד כמה חששו של המשיב מופרך. ככל הידוע למוקד להגנת הפרט, לא רק שלא נעשה טבח המוני במבקרים, אלא שאף לא נפלה שיערה משערות ראשו של אחד מהם.

כנגד חשש מופרך זה עומדת הוודאות של הפגיעה בזכויות היסוד של העותרות ושל אנשים במצבן.

למרות זאת בוחר המשיב לפגוע בזכויות העותרות במהלך שנראה על-פניו לא רק בלתי-מידתי, אלא חסר תכלית מכל וכול.

שיקולים זרים וענישה קולקטיבית

35. המשיב חזר בו מהכוונה להתיר ביקורי משפחות ברצועה בחג הקורבן, וזאת על-פי הנחיה שקיבל משר הביטחון במסגרת מה שתואר כ"החלטה מדינית".

הרקע להחלטה – פיגוע שביצע בירושלים תושב השטחים מנפת בית-לחם. אין כל קשר שהוא בין פיגוע זה לבין עניין כניסתם של ישראלים לביקורים ברצועה.

הפיגוע אינו בגדר עובדה רלוונטית לנושא, בוודאי לא כעילה לשינוי החלטה קודמת להתיר את הביקורים. מדובר בשיקול זר.

36. ולא רק בשיקול זר מדובר אלא בשיקול פסול. קשה להכליל את החלטת המשיב אפילו תחת המושג "ענישה קולקטיבית", שהרי ב"ענישה קולקטיבית" ההנחה היא שהעונש ייפול בין היתר על האשמים ובנוסף לכך גם על מעגל רחב יותר של חפים מפשע.

כאן מדובר בצעד נקמני ופסול, שמבטא אולי צורך רגשי של מאן דהוא לבטא זעם על הפיגוע הרצחני - אבל תוך פגיעה חסרת תכלית בתושבי המדינה ואזרחיה שאין להם קשר כלשהו לפיגוע.

37. ובאשר למדיניות הכללית של המשיב: העותרים מטילים אמנם ספק, אם אכן מניעים פטרנליסטיים הם שעומדים בבסיס מדיניותו של המשיב. עולה חשש, שבבסיס המדיניות מניעים זרים, כגון אג'נדה פוליטית המכוונת לפיצול העם הפלסטיני לקבוצות חברתיות מבודדות, שכל אחת מוגבלת לטריטוריה צרה. או שמא מדובר בענישה קולקטיבית של תושבי הרצועה באמצעות בידודם וחסמת קשריהם עם קרוביהם בישראל.

38. אפשרויות אלו מאפשרות גם להבין את האפליה המדהימה לכאורה בין המדיניות הנוגעת לכניסת ישראלים לשטחי הרצועה שבניהול הרשות הפלסטינית לבין כניסת ישראלים לתחומי ההתנחלויות שברצועת עזה. הלוא ברור שהישראלים הנכנסים להתנחלויות חשופים לסכנות גדולות לאין ערוך מאשר פלסטינים אזרחי ישראל או תושביה המבקרים קרובים בעזה. סכנות אלו אף מתממשות, למרבית הצער, חדשות לבקרים. אף-על-פי-כן לא הטיל המשיב מגבלה כלשהי על כניסת איזה ישראלי שהוא לשטחי ההתנחלויות.

39. אולם לצורך עתירה זו, ובכל הנוגע למדיניות הכללית של המשיב, נעמיד את המשיב בחזקת הכשרות שלו, ונבחן את החלטתו לאור ההנמקות שמסר למדיניותו, הנמקות שאינן מחזיקות מים.

טעמי ביטחון?

40. העותרים אינם חולקים על סמכותו של המשיב לסרב לבקשה כזו ואחרת אם קיימים טעמים ביטחוניים גוברים, כגון אם יש מידע שהביקור ינוצל לקידום פעולות טרור, שיעלו בחייהם של אזרחים חפים מפשע. כך, למשל, סורבה כניסתה של ישראלית לתחומי הרש"פ במסגרת בג"ץ 10089/02 אלטייב ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל באזור רצועת עזה (לא פורסם). פסק-הדין בעניין זה מדגים את האופן שבו צריך המשיב לקבל החלטות בדבר מניעת כניסה לרצועה. בית-המשפט עיין, במעמד צד אחד, בחומר ביטחוני חסוי שהציגה המדינה, ומצא כי הסירוב הוא "סירוב ראוי המיוסד על חומר הראיות". חומר הראיות היה חומר קונקרטי, שנגע לבעלה של אותה עותרת, שעל-פי פסק הדין "קשור – בקשר אמיץ ביותר – לפעולות טרור קשות נגד מדינת ישראל במסגרת ארגון 'ועדת ההתנגדות העממית בעזה'". הסירוב היה על בסיס שיקול אינדיווידואלי.

41. בענייננו אין כל חשש שהעותרות ינצלו את ביקורן אצל אביהן החולה בעזה לסיכון ביטחון המדינה. טענה כזו אף לא נטענה.

42. כך גם בעניינם של מבקרים אחרים: המשיב, כפי שראינו, דוחה את בקשותיהם כ"לא נופלות בקריטריונים" ללא כל בדיקה ביטחונית – לא לעניין הסיכון שהם מציבים ולא לעניין הסיכון שהם חשופים לו כביכול.

מדיניות גורפת ושרירותית

43. כפי שראינו, הסירוב לבקשת העותרות לא נעשה אחרי בחינה אינדיווידואלית של בקשתן, אלא על בסיס מדיניות גורפת, שכשלעצמה מושתתת על יסודות מעורערים.

44. סירוב גורף לדון בבקשות, ללא קשר לנסיבות הקונקרטיות, הוא פסול. העיקרון המחייב בדיקה אינדיווידואלית ופוסל איסורים גורפים נקבע בהקשר אחר -

החלטתה של רשות השידור בענין זה אינה יכולה להיות גורפת וכללית, אלא חייבת היא להיות מעוגנת בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה.
בג"ץ 399/85 כהנא ואח' נ' הוועד המנהל של רשות השידור ואח', פ"ד מא(3) 255, 303.

ור' גם: בג"ץ 243/82 זכרוני נ' הוועד המנהל של רשות השידור ואח' (פ"ד לז(1) 757, 781); דנג"ץ 4191/97 רקנט אפרים נ' בית הדין הארצי לעבודה, תק-על 2000(4), 587, עמ' 594; בג"ץ 6741/99 יקותיאל נ' שר הפנים, פ"ד נה(3) 673, 714-713.

45. הפגיעה בזכויותיהם האישיים של העותרות ואנשים במצבן, ללא כל תכלית, ועל בסיס מדיניות גורפת, עומדת גם בסתירה למושכלות יסודיות של השיטה המשפטית, לפיהן הפגיעה בזכויות אדם מוגנות צריכה להיעשות אך ורק לתכלית ראויה ובמידה שאיננה עולה על הנדרש.

מכל הטעמים האלו, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על-תנאי כמבוקש בראש העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיב להופכו למוחלט ולהטיל על המשיב את הוצאות העותרים ושכ"ט עו"ד.

ירושלים, 2 בפברואר 2004

יוסי וולפסון, עו"ד
ב"כ העותרים

ת.ש. 29772